

Colofon

Nieuw Amsterdams Peil wordt gemaakt door de studenten van de Masteropleiding Journalistiek van Universiteit van Amsterdam. In september en oktober verschijnt de krant als elektronisch weekblad en in januari en februari als meerdaags nieuwsblad. In de tussenliggende periode verschijnt de krant onregelmatig.

Voor reacties, informatie en vragen:

info.NAP@gmail.com

Nieuw Amsterdams Peil heeft een nieuwe website: napnieuws.nl

Koorndijk wil de grote verwarring tegengaan

Bijdrage van Redactie

Tuesday, 14 February 2006

Kwasi Koorndijk is lang voor gek verklaard. Het oude Surinaams? Daar is niemand toch meer in geïnteresseerd? Inmiddels zit het 'Sranan' weer in de lift. 'Taal is het voertuig van een beschaving.'

'Toen ik in 1989 uit Suriname naar Nederland kwam, zaten er twee talen in mijn hoofd. Ze waren met elkaar verward geraakt. Als iemand vroeg hoe het ging, dan antwoordde ik: "stilletjes". Dat was een letterlijke vertaling van *safri safri*, wat ook "zijn gangetje" betekent.' Kwasi Koorndijk (48) lacht zijn brede grijns. In het kale klaslokaal in de Bijlmer speelt de radio een vrolijk liedje over de Surinaamse vis bakkeljauw. Hier houdt de Stichting Sranantongo, waarvan Koorndijk voorzitter is, haar cursussen Sranan. Koorndijk: 'Ik wil de grote

verwarring tegengaan.'

Het Sranantongo is lang een verboden taal geweest. In 1867 werd in Suriname een leerplichtwet aangenomen, waarin Nederlands de officiële instructietaal op scholen moest zijn. Vanaf dat moment werd het Sranan steeds verder verbannen uit het openbare leven. 'Onder druk van de omstandigheden verdween de taal binnenshuis, maar zelfs daar was hij niet veilig', vertelt Koorndijk. 'Omdat het spreken van Sranan je niet verder hielp op de maatschappelijke ladder verboden ouders hun kinderen om het te praten. Ze gingen geloven in het stereotype van de domme Afro-Surinamer. Als je een woordje Sranan zei, riepen ze: ga je mond wassen.'

Hoewel het Sranan in de jaren zestig met de vastlegging van een officiële spelling werd erkend door de Surinaamse overheid, bleef de taal een stempel van achterlijkheid houden. Ook de onafhankelijkheid van Suriname bracht geen verandering. 'In het Surinaamse parlement wordt nog steeds Nederlands gepraat.' Koorndijk slaat met zijn vuist op tafel. 'Daar begrijp ik niets van. Als je zo graag een kolonie wil zijn, word dan gewoon weer een kolonie.'

Als kind sprak Koorndijk thuis wel eens Sranan met zijn vader, maar met zijn moeder alleen Nederlands. 'Zo was ze opgevoed. Als kleine jongen maakte ik me daar soms boos over. Op school had ik boeken in het Nederlands, Engels en Duits, maar niets in onze eigen taal. Toen dacht ik: als ik later groot ben zal ik bewijzen dat je wel iets waardevols in het Sranan kunt schrijven.'

Koorndijk, inmiddels afgestudeerd antropoloog en manager, schreef in 1994 een antropologisch boek over Suriname in het Nederlands én het Sranan. 'Daar is de bal gaan rollen. Vaak vroegen mensen aan me: waar kan ik die taal leren? Ze kenden alleen woorden van de straat. Ze zeiden *fawaka*, hoe gaat het, tegen oudere mensen. Maar dat is

Surinaams-Nederlands, in het echte Sranan zou je dat nooit durven zeggen. We zijn in buurthuizen taallessen op gaan zetten. Materiaal hadden we nauwelijks. Er waren wel wat woordenlijsten, maar geen woordenboeken. We hebben het allemaal zelf moeten ontwikkelen.'

Tegenwoordig geeft Koorndijks' stichting twee cursussen Sranan per jaar, aan een gemengd gezelschap van Surinamers en Nederlanders. Op 11 januari 2006 beloofde het Stadsdeel zijn inspanningen met een Onderscheiding van Verdienste voor Amsterdam Zuidoost. 'Daar ben ik trots op. Het is geen geldprijs, maar het zet Sranantongo wel weer op de kaart. Ik ben lang voor gek verklaard door mijn omgeving. Wie houdt zich nou bezig met iets waar geen toekomst in zit? Ik ben een optimist. In Zuidoost zie ik een langzame opleving van de liefde voor de taal.'

Koorndijk vindt het vooral belangrijk dat Surinamers weer Sranan leren, omdat sommige levenslessen in het Nederlands niet uit te leggen zijn. 'Taal is het voertuig van een beschaving. Neem het woord *mama fudoti*, Moeder Aarde. In het Sranan kun je zeggen: je moet je erf netjes houden, anders grijpt Moeder Aarde in. In het Nederlands heeft die zin geen lading, omdat Moeder Aarde geen echt begrip is in deze cultuur. Nederlanders nemen spiritualiteit niet serieus. Terwijl Surinamers over de Bijlmerramp kunnen zeggen: het was *mama fudoti* die ingreep, omdat het erf niet schoon meer was. Een waarschuwing. In het Nederlands is dat provoceren. In het Sranan is het de waarheid.'

Janna Laeven